

Knihovna pro Romy v Pécsi – zpráva o pilotním projektu aneb Jak to dělají jinde

Alena Součková

V rámci seminářů pro knihovníky, pořádaných Goethe-Institutem v Praze, vystupují zahraniční hosté, kteří seznamují české kolegy se zajímavými projekty. Hostem letošního semináře byl mimo jiné i profesor Wolfram Hennig z Hochschule der Medien v německém Stuttgartu.

Hovořil o projektu, jehož nositelem je Gymnázium M. Gándhího v jihomaďarském městě Pécs a na kterém se ve funkci poradních orgánů podílejí Goethe-Institut v Budapešti, Pedagogický ústav hlavního města Budapešť a Vysoká škola médií ve Stuttgartu.

Podstatou je romský problém a vzdělávání Romů. Právě Gymnázium v Pécsi se pokouší přivádět mladé nadané Romy k maturitě, a tím jim dát další šance v dalším vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

Za mezinárodní spolupráce zde vznikla knihovna, která bude oficiálně otevřena v dubnu letošního roku v rámci mezinárodní konference o menšinách. Knihovna má několikere poslání – slouží k účelům školního, mimoškolního a celoživotního vzdělávání, ale i kulturním potřebám a potřebám souvisejícím s volným časem a v neposlední řadě má posilovat sebevědomí Romů.

Je to příklad knihovny pro menšiny, jejíž funkce a činnost nelze naplánovat podle pevného schématu a jejíž prestiž roste, když se odvíjí z konkrétních situací.

Ze zajímavého vystoupení profesora Henniga vyjímám:

Maďarsko bylo vybráno také z důvodu, že Romové tvoří 8 % obyvatelstva (asi 800 tis.) a podíl stále stoupá. Pro srovnání: na Slovensku žije asi 500 tis. Romů, v ČR se statistické výsledky rozcházejí – původně se k romské národnosti hlásilo 12 tis., podle novějších průzkumů je to asi 30 tis., ale ve skutečnosti se na našem území pohybuje kolem 250 tis. Romů. Zajímavostí také je, že průměrná délka života Romů je o 10 let menší než u ostatní populace a nezaměstnanost je přes 70 %.

Existují programy a různé strategie pro zlepšování podmínek Romů a jejich integraci, ale je nutné brát na zřetel i jejich identitu. Nejsložitější je zvládnutí vzdělávání a začlenění do společnosti. Výraznou pomoc v tomto směru poskytují romští asistenti a koordinátoři v mnohých evropských zemích včetně ČR.

Gymnázium v Pécsi je převážně internátní školou. 200 Romů, kteří jsou zařazováni do běžných tříd, je vybíráno ze základních škol na základě testů. Je stanoveno, jaký má být podíl žáků z národnostních menšin ve třídách.

Knihovna je centrem učení, samovzdělávání, využívání volného času a kulturních aktivit, podporuje romský životní styl a konfrontuje ho s ostatními. V romských rodinách knihy běžně nejsou, takže si studenti o to více knih váží a přenášejí poznatky a zkušenosti do svých rodin.

Podle fondu a poslání knihovny je rozdělen i prostor knihovny, samozřejmostí jsou i moderní média, výstavní prostory a klubovny, své místo má i „stýskárna“. Fondy jsou nejen v romštině, ale i v maďarštině a jiných jazycích.

Personál knihovny musí být kvalifikovaný, musí dokázat služby prezentovat a účinně spolupracovat s dalšími knihovnami a institucemi.

Teprve čas ukáže, zda pilotní program a jeho naplňování přinese výsledky a stane se inspirací pro další státy, kde obdobné problémy řeší. Romové nejsou nevzdělatelní, nepatří do pomocných škol – jsou prostě jiní.

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz
· <http://www.svkhk.cz>